

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Članka vsak četnik in valja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 4 K in za četrto leto 2 K. — Naročniki se pošilja na: Upravitelje "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — Če se želi naročiti, pošlji list brez posebne naročilnice. — Posamezni list stanejo 15 vin. — Uredništvo: Korčičeva cesta št. 1. — Redakcija se ne vrti. — Objavitelji: Slovenski narodni list, Maribor. — Za tiskarje se plačuje od vsotopne-petitivrate za enkrat 48 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 20 vin. Za vsakršne druge plačila v gotovini. V oddelku "Listi narodni" stane beseda 10 vin. — Inštrati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezapri reklamacije se pošilja brez.

Avstro-Ogrska za premirje in poseben mir.

Naš zunanji minister grof Andrassy je v nedeljo, dne 27. oktobra, naročil avstro-ogrskemu poslaniku v Stokholmu, da zaprosi švedsko vlado, ki pa, vladi Združenih držav Severne Amerike kot odgovor na njevo pismo z dne 18. oktobra t. l. izroči sledeči odgovor:

Kot odgovor na pismo gospoda predsednika Wilsona, izročeno avstro-ogrski vladi dne 18. oktobra, in v smislu sklepa gospoda predsednika, da glede vprašanja o premirju in miru govori z Avstro-Ogrsko posebič, izjavlja avstro-ogrška vlada, da soglašja kakor s prejšnjimi naznanili gospoda predsednika, tako z njegovim naziranjem, izraženem v zadnjem pismu, glede na pravice narodov Avstro-Ogrske, zlasti glede na pravice Čeho-Slovakov in Jugoslovanov.

Ker je torej Avstro-Ogrska sprejela vse pogoje, od katerih je gospod predsednik napravil odvisen vstop v pogajanja za premirje in mir, ni po mnenju avstro-ogrške vlade nobene ovire več za pričetek teh pogajanj.

Avstro-ogrška vlada se torej izjavlja za pripravljeno, da stopi, ne da bi čakala na izid drugih razprav, v pogajanja glede miru med Avstro-Ogrsko in nasprotnimi državami ter glede takojšnjega premirja na vseh frontah Avstro-Ogrske in prosi gospoda predsednika Wilsona, da blagovoli uvesti tozadevne priprave.

Naša vlada je torej ponudila Wilsonu premirje. In kar je najbolj zanimivo — brez Nemčije. Nadalje je avstrijska vlada javno in slovesno priznala pravice Čeho-Slovakov in Jugoslovanov. Vlada je prišla še le sedaj do spoznanja, da je nadaljevanje vojske brezsmiselno in mora skleniti mir s svojimi nasprotniki brez Nemčije. In priznala je našo samostojno Jugoslavijo, kakor jo zahtevamo mi sami.

Torej konec vojske se nam bliža! Naša popolna svoboda je tu! Dolgo časa je trebalo, predno je naša vlada prišla do spoznanja, da ne more z glavo skozi zid, temveč da mora zapustiti nesrečno svojo

zaveznico Nemčijo in da mora se popolnoma ločiti od nje. Nemčiji in zvezi z njo se imamo zahvaliti, da se je Avstrija zapletla v vojsko, njej na rovaš se naj zapišejo vsi grozni nasledki sedanje strašne vojske. Če bi bila Avstrija takoj uskočila od Nemčije, kakor se to zahtevali Slovani, bi ne bilo prišlo tako daleč, kakor smo prišli danes.

Do spoznanja so prišli avstrijski državniki, ko je že prepozno. Ravno tako so avstrijski državniki tudi prišli prepozno do spoznanja, da je treba dati Slovanom njih pravice, kakor jim grede. Državniki so vedno slepo sledili nemškemu hujskačem in so nas Slovane tepili in pritiskali ob steno.

Nad štiri leta se je vršila strašna borba. Mi smo bili kot privešek Nemčije razpostavljeni na vseh frontah. In sedaj bo tega konec. Upamo, da bo sedaj prav kmalu konec našemu trpljenju in naši dosednji sužnjosti.

Da bo posebno premirje gotovo sklenjeno že v bližnjih dneh, nam jamčijo tudi jugoslovanski odposlanci, ki so te dni odpotovali v Svico, kjer se vršijo velevažna posvetovanja za mir Jugoslovanskim odposlancem, ki so se v Svici sešli, da pripravijo tla za stalni mir, načeluje dr. Korošec. Vsak čas smemo pričakovati, da bo nam brzojav prinesel iz Svice veselo glasilo: Mir! In prišli bodo naši dragi, naši očetje, možje, sinovi, bratje in vsi, ki so stali v vojaški službi, domov k nam, v našo sredo. In ti veseli trenotki se nam bližajo vedno bolj in bolj. Upajmo, da bodo stari naši državniki še te dni sklenili poseben mir s sovražniki Avstrije. Če se hočejo pa Nemci še dalje vojskovati, naj se bijejo. Razbili si bodo svoje trmaste puhlice. Hindenburg je še te dni brzojavil v Berlin, da se hoče boriti do zadnjega moža. Nemeč ima še torej vedno premalo žrtev. Mi pa pozdravljamo zarjo miru in zarjo — vesele svobode!

Wilsonov odgovor Nemčiji.

Dne 23. oktobra je izročil državni tajnik Združenih držav Severne Amerike, Lansing, švicarskemu zastopniku kot poverjeniku Nemčije Wilsonov odgovor. V tem odgovoru izjavlja Wilson, da bi se moglo razpravljati o vprašanju premirja le tedaj, ako bi se zasigural tak položaj in ustvarila varščina, da Nemčija ne bi več mogla začeti s sovražnostmi. Čeprav se je izvršila sprememba v nemški ustavi, vendar je

Wilson mnenja, da v tej spremembi ni izražena prava ljudska volja ter da se ni celo izpovedan načrt nove vlade, ki je ljudstvu odgovorna, ter da tudi ni nobenega jamstva, da bi ta sprememba trajna. Tudi nima nemško ljudstvo nobenega sredstva, da bi zapovedalo, naj se nemške vojaške oblasti podvržejo nemški ljudski volji ter da je še vedno neomajano moč pruskega kralja nadzorovati nemško državno politiko. Tudi se še vedno nahaja odločilni nemški militarizem ali vojaška sila v rokah dosedanjih nemških oblastnikov ali mogotcev. Združene države in njeni zavezniki se pa hočejo glede premirja pogajati samo z zastopniki nemškega ljudstva, ne pa z nemškimi vojaškimi gospodarji in z nemškim cesarjem. Če bi se pa Združene države in njeni zavezniki moral pogajati z vojaškimi gospodarji Nemčije in z nemškim cesarjem, potem bi Nemčija ne smela zahtevati miru, ampak se bi morala udati.

Odgovor Nemčije Wilsonu.

Na Wilsonov odgovor, oziroma na njegova vprašanja je dne 26. oktobra nemška vlada po državnem tajniku za zunanje zadeve dr. Soltu predsedniku Združenih držav na kratko odgovorila, da vodi v Nemčiji sedanja mirovna pogajanja taka ljudska vlada, ki združuje v svojih rokah vsvo državno oblast, toče tudi najvišjo oblast nad vojaštvom ter da torej pričakuje predloge za premirje, ki bi naj dovedlo do pravičnega miru, kakor ga je označil Wilson v svojih spomenicah.

Neodvisna Hrvatska in Jugoslavija.

Torek, 29. oktober, je bil za Hrvate stoletja zaželjeni dan narodne in državne osvoboditve. Hrvatski sabor se je ta dan zbral k slavnostni seji, v kateri je bila proglašena samostojnost in neodvisnost Hrvatske, Slavonije in Dalmacije. Že prejšnji dan sta general Zujarić in poveljnik hrvatske deželne brambe podmaršal Mihalović vso vojaško silo brezpogojno podredila Narodnemu veču (svetu). V seji hrvatskega sabora je predsednik Medaković poudarjal, da je prišel čas svobode in narodnega zedinjenja. Zahtevamo zedinjenje vsega našega na-

1110 1 1111

Vojaški novinec.

Belgijska povest.

Glavni Henrik Kousjans; preložil za "Slov. Gospodarja" Ale H.

(Dalje.)

„Zakaj?“ veli Katrica. „Jakob, pejdiva, vsa že sem preplašena.“

„Nesrečnica!“ odgovori Jakob. „Nikdo ne sme k slepecem in drugim, ki so bolni na očeh; prepovedano nam je pod težko kaznijo.“

Prestrašena deklica vzklikne, si s predpasnikom zakrije oči in toži jokaje:

„Moj Bog, moj Bog! Štiri dni sem hodila in se mučila, zdaj pa ga ne smem videti! Potem ne grem živa odtod, to vam povem.“

„Katica, nikar ne jokajte tako na cesti“, pravi Jakob, „sicer se bodo ljudje nabrali okrog naju, in prodajali zijala. Pomirite se.“

Dekle si pogumno v svojem obupu obriše solze ter vzklikne:

„Čeprav moram kot tat vlomiti v to hišo, ako mi tudi meč prodre srce, hočem ga videti in z njim govoriti — pa naj mi zabranijo, ako morejo!“

„Cujte, Katica“, pravi korporal tiho, „mogoče da svoji zvezdi izgubim zaradi tega, pomagam vam pa vendar. Bodite mirni in delajte se, kot bi ne vedeli ničesar. Narednik pojde takoj z raportom k mestnemu predstojniku; doktor je bil že tu in ravnatelj je nekaj bolan, njega ne bo v bolniške sobe. Kadar narednik odide, vas natihem popeljem v sobo za slepce. Toda, Katica, ako pridem v zapor in izgubim šaržo, le povejte moji materi in Liziki, da so je zgodilo iz prijateljstva in usmiljenja.“

„Jakob“, odgovori dekle s solzami v očeh, „vse svoje žive dni vam bom hvaležna za to. In Lizika vam bo pisala pismo, kakor hitro bom doma.“

„Saj ne zna pisati, Katica!“, vzdihne korporal.

„Pa znam jaz boljše“, odgovori deklica, „jaz bom pisala za njo. Take stvari bom postavila noter, da se vam niti ne zdi.“

„Sedite na klop, kot bi ničesar ne vedeli, doktor narednik ne odide skozi vrata; jaz mu porečem, da ste moja sestra, sicer nama vse podere.“

Navlaš stas sedla na klop malo oddaljena drug od drugega ter pričela govoriti o domačih stvareh.

V bolnici za bolne na očeh je bila posebna soba, ki je imela na oknih oknice z zelenim papirjem, tako da svetloba ni mogla noter. Za zdrave je bilo to grozno bivališče, ker je bilo vse zavito v črno temo in je človeka navdajalo s strahom. Tu ni vladala pravzaprav niti tema niti svetloba, a človek se je moral še le navaditi na smrtnozeleni dan, ako je hotel razločevati kako stvar. Vrhu tega je, dasi so tukaj prebivali ljudje in trpeli neizrekljivo gorje, vladala v tem prostoru mrtvaška tihota, katero je le zdajnzdaj pretregalo stokanje zaradi bolečin, ki jih je povzročalo izžiganje oči s peklenskim kammom.

Ob stenah so na lesenih klopi sedeli slepci v temi kakor vrsta strahov, nepremični in nemi. Vsak izmed njih je imel pred sabo dolgo zeleno senčilo, ki je čelo in obraz pokrivalo tako globoko, da nikomur ni bilo mogoče videti v obraz.

Prav v kotu je sedel Janez Brems s povešeno glavo, bolešno sanjajoč o stvareh, katere je ljubil in jih nikdar več ne bo videl. Njegova duša se je mudila v daljavi, kjer so bivali njegovi starši in prijatelji. Pod zelenim senčilom mu je igral krog ust tin usmev, ustnice pa so se mu premikale, kot bi govoril z nevidnimi bitji. Ravnokar je bil podoba dobre

prijateljice vzklical iz spomina ter jo prisilil, da mu znova šepeta v uho plaho priznanje ljubezni, ko se je zdajci na pragu slišal skoro nerazločen šum. A zdelo se mu je, kakor da je slišal svoje ime. Trepetaje plane pokoncu, kakor da bi se ga bila dotaknila nevidna roka in usta mu zašepetejo nehote:

„Katica, Katica!“

Vrata se odpro in na pragu se prikaže deklica s korporalom. Katica se prestraši, ko pogleda v to temno sobo ter ugleda tu sedeče pošastne sence, našemljene z zelenimi senčili. Z glasnim krikom se umakne nazaj, a Janez Brems je bil spoznal njen glas ter z iztegnjenimi rokami tipaje in iskaje taval ji nasproti. Ona je hitro spoznala nesrečnega prijatelja, mu plakaje hitela nasproti ter se ga oklenila okrog vratu.

Odkraja ni bilo slišati drugega nego:

„Katica! — Janez!“

izgovorjeno v ljubezni, sočutju in žalosti. Plakaje je deklica prijatelju ležala na prsih. Nazadnje je bilo videti, kot bi bila omedlela od ginjenosti, kajti glava je bila klonila po strani in roke so ji ohlapno visele z ram nesrečnega mladeniča.

Med tem so se tudi drugi slepci zbrali okrog deklice in jo tipali z rokami, kot bi jo tudi hoteli spoznati. To dotikanje jo je vzbudilo iz omedlevice. Potegnila je Janeza nazaj in rekla prestrašena:

„Jezus, Janez, kaj se godi tukaj? Reci jim, da me puste pri miru, sicer odidem.“

„Ne boj se, Katica“, odgovori Janez, „saj ni nič hudega. Slepci gledajo s prsti. Tipajo tvojo obleko in spoznavajo po kroju, iz katerega kraja si. Nič hudega ne mislijo.“

„O reveži!“ vzdihne Katica. „Ako je tako, pa jim odpuščam iz srca. Vendar rajši tam v temni kot sediva na klop, mnogo ti imam povedati.“

S temi besedam pelje prijatelja h klopi ter sede poleg njega, držeč ga za roke. (Dalje prihodnjic.)

roda od Soče do Soluna. Za ta velik dan se imajo Slovenci, Hrvati in Srbi zahvaliti onemu možu, ki oznanjuje ideale celega sveta, Wilsonu. (Sabor se dvigne in navdušeno vzklikne v čast osvoboditelju). Predsednik sporoči pozdrav hrvatskega sabora Srbom in njihovi junaški armadi ter se tudi spominja Slovencev, ki so stoletja stali na straži ob Adriji ter so se junaško borili zoper nemški pritisk in so zmagali. Nato je poslanec Svetozar Pribičević stavil nujni predlog, da se razločijo vse dosedanje državno-pravne razmere in zveze med kraljevino Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo na eni strani ter med Ogrsko in Avstrijo na drugi strani. Zlasti je nagodba z Ogrsko odpravljena in uničena. Dalmacija, Hrvatska in Slavonija z Reko so na pram Ogrski in Avstriji popolnoma neodvisna država ter na podlagi narodnosti in narodne edinosti Slovencev, Hrvatov in Srbov stopijo v skupno narodno suvereno državo brez ozira na zemeljske in državne meje.

Skupna narodna ustavodajna skupščina celokupnega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov so s prej določeno večino, ki bo dajala popolno varstvo zoper vsako preglašenje, sklepala o obliki vlade in o notranjih uredbah države, ki bo utemeljena na popolno enakopravnost Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Predlog je bil sprejet med velikanskim navdušenjem. V tem hipu so se odprla okna zborovalne dvorane in zunaj stoječa godba domobranskega polka, ki je bil zbran pod poveljstvom svojega polkovnika, je zaigrala narodno himno.

Poslanec dr. Pavelič je stavil predlog, da se naj Narodno Veče prizna kot najvišja oblast v deželi. Tudi ta predlog je bil sprejet z navdušenim odobravanjem. Tudi ban Mihalovič je izjavil, da od zdaj naprej ni nobene druge vlade razen Narodnega sveta.

Ko so se poslanci vrnili od božje službe v cerkvi sv. Marka, je posl. Radič stavil nujni predlog, v katerem se ban poziva, da prepove vsak izvoz živil v Ogrsko in nemški del Avstrije. Tudi ta predlog je bil enoglasno sprejet. Posl. Pavelič je nato nagovoril vojaštvo ter poydarjal, da so vojniki sedaj prosti prejšnji prisegi; nato so vojniki prisegli zvestobo državi SHS in Narodnemu svetu. Častniki so navdušeni potegnili sablje.

Narodno Veče je imenovalo bana Mihaloviča zopet za bana in sestavilo novo vlado iz strank, ki so članice Narodnega veča.

Dobra šola

Ako otrok, ki se uči temelje računstva, ne zapopade takoj, da je n. pr. 2 krat 5 deset, se mu mora to praktično pokazati s prsti na rokah ali s kroglicami na računskem stroju. Učenec, ki je nemaren, dobi slab red in če je nasilen in prepirljiv, se ga mora tudi s telesnimi kaznimi pripraviti k redu. Kdor svojo pamet zapira zdravim in temeljnim resnicam, se mu tudi tako zgodi. To vidimo danes pri državnikih, ki so se štiri leta te strašne svetovne vojne otepali na vso moč pameti. Govorili so o »trdem miru«, »miru meča«, o »hrbtenici«, ki je ni bilo, in podobno. Zračunalo se je kar s števiki, katerega dne bodo Angleži klečali na kolenih pred Nemčijo, ker jih v to prisilijo podmorniki. Račun je bil napačen. Rekli so, da je grožnja Združenih držav Amerike le strašilo, ki ne more škoditi resno. Tudi ta račun je bil temeljito napačen. Predsednik Wilson je postavil na poge milijonsko armado, poslal je je poldrugi milijon že na evropsko bojišče, pošilja še vedno mesečno 300.000 mož. Ko je bil prevoz armade 1.300.000 mož končan, je izšla uradna objava ameriškega vojaškega vodstva, da se je s transportom izgubilo 8000 mož (oboleli, potopljeni in umrli po manjših neprilikah), torej komaj dobre 1/2 tisočinke. Gotovo je, da se veliko več moštva izgubi pri prevažanju po suhem. Obljube s podmorniki so bile torej prazna grožnja.

Najlepše pa je, kako danes bijejo samim sebi v zobe razni »generali« v uradništvih nemških listov skoraj do zadnjega. Od tistega predsednika Wilsona, o katerem so še nedavno pisali, da je v službi ameriških vojnih dobičkarjev, da je sanjač, in ga sramotili na ostudne načine, od tistega milostno prosijo danes pravice, se valjajo v prahu pred njegovim ponosom; in ako izreče kako resnico, ki jim ne sodi prav v njihove račune, javkajo. S svojo armado je Wilson naučil te ljudi drugačnih manir. Nemški narod se bo lepo zahvalil gobezdalom, ki so iz raznih stolov in stolčkov kričala na Wilsona; njih vpilje je bilo lajanje psa na luno, ki pri tem giblje morja, da naraščajo in vpadajo. Radovedni smo, kam se bodo skrili ti krivi preroki, če bo res Wilson tiral vstrajno na-

prej in dosegel tudi, da pridejo pred svetovno sodišče vsi krivci vojne in nasilstva.

Ko so avstrijski nenemški narodi med pogajanji v Brestu Litovskem zahtevali pravo sameodločbe, so se jim Nemci rogali. Danes so se tudi Nemci oprijeli tega gesla. Usodno je, da se vlada in Nemci za vsako stvar odločijo, ko je že prepozno. Socijalni demokratje so pretekli teden po pravici zafkravali ministrskega predsednika, ko je čital vladno tarnanje v zbornici: »Avstrijska zamuda vlakov.« Bog varuj, da bi se kaj zgodilo o pravem času.

Najhujše pa se kaže vladna nezmožnost na polju prehrane. Urad za ljudsko prehrano je popolnoma onemogel. Razkrajanje, ki se je pričelo v državi z vso silo in naglico, učinkuje na preskrbo prebivalstva z živili naravnost pogubonosno. Tu lahko nastanejo strašne posledice nemške slepote. Do 12. ure so mislili ti »državo ohranjajoči stebri«, kakor so se sami imenovali, da bodo še vedno rekvirirali in pobirali živila po svoje. Njihov pogubonosni stroj pa je naenkrat odpovedal popolnoma. Čehi in Poljaki pravijo, da imajo bolj važne potrebe, kakor oddajati žito in drage pridelke nemškim deželam. Ogrji zapirajo popolnoma svoje meje. Odkod torej za dvojnopolmilijski Dunaj živila? Odkod za druga mesta in industrijske kraje na Nizjem in Gornjem Avstrijskem? Z grda se od Čehov ne dobi nič več. Naenkrat pravijo, da bo treba zlepa. Obljubljaja se, čeprav samo v obliki govoric, ki so se dosedaj še vedno uresnile, da bo krušna množina v najbližjem času znižana na polovico, da bo znižana množina krompirja in da tudi tistih 12 dek mesa v bodoče odpade. Nemški poslanci so šli v Berlin prosjati pomoči. Radovedni smo, kaj so opravili.

Dunajski listi pravijo, da naj Čehi ne pozabijo, da je na Dunaju tudi lepo število Čehov. Sedaj jih vidijo. Ko so pa Čehi zahtevali, da jim Dunaj dovoli, ne javno, ampak privatno šolo, so kričali, da je bilo groza. Tako se vsak greh maščuje na grešniku samem. Narodne zagrizene uči sedaj glad pokore. Prav radi so pripravljene, pogajati se z zastopniki češkega naroda za živila, a svoj čas so bili ob češki zahtevi po udeležbi pri mirovni pogajanji drugačnih besedi. Černini in Hoffmanni so se spokorili; nemški narod mora v praktično šolo, da se prične njegovi takozvani voditelji govoriti z drugimi narodi. Kako bi to izgledalo po malih gvezdih, kakor v Celju, Mariboru, Kočevju, Ptuj, če bi začela okolica nemške zagrizence v teh gvezdih učiti po vzorcu Čehov na pram Nemcem. To bi bil joj za Ornigge, Jabornigge, Schmidererje in njih sluga! Lakota je tako hud učitelj, da užene celo nemškutarja.

Ogrski Slovenci za Jugoslavijo.

Ogrskih Slovencev je 100.000. Stanujejo onkraj Mure od Ljutomera do Radgone proti severu ob štajerski meji do Rabe pri Sv. Gothardu. Madžari so jih hudo mučili. Niti ene šole nimajo slovenske. Slovenski govori ž njimi samo duhovnik. Narodno niso se mogli nič gibati. Njihov tehnik »Novine« ni smel pisati o politiki. Zato se tudi za Jugoslavijo niso še mogli navduševati. Zdaj pa so se javno oglasili za Jugoslavijo. Prišlo je tako: V nedeljo, dne 20. oktobra, so Madžari in Madžaroni sklicali vse župane slovenske krajine, ki so dobili nalogo, naj veliko ljudstva seboj priženejo, na shod v glavno, pomadžarjeno mesto Soboto. Tam so veliki madžarski gospodje govorili, da naj bodo vrli Ogrji, naj ne mislijo na združitev s Slovenci itd. Slovenci so med madžarskimi govori klicali že: »Živijo« ter zahtevali, naj se govori slovenski. Nato sta dva moža tolmačila slovenski. Ljudje so pa začeli klicati: Proč z židi! Proč z Madžarji! Živijo Slovenci! Živijo Jugoslavija! — Do kakega glasovanja ni prišlo. Madžari so odšli nezadovoljni, da so popolnoma pogoreli. In zdaj se med prekmurskimi Slovenci govori vsepovsod o Jugoslaviji, dočim se prej Slovenci niti govoriti niso smeli, da so Slovenci.

Pozdravljeni bratje onkraj Mure! Mi na Vas ne pozabimo. Vi pridete gotovo v Jugoslavijo!

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču so pričeli Italijani dne 17. oktobra kot proslavo obletnice, ko so bili pred letom potisnjeni nazaj iz Geriške do reke Piave, novo ofenzivo, da tako maščujejo svoj velik poraz pred enim letom. V začetku nove ofenzive so dosegli nekaj vspehov ter nam odvzeli gori Asolone in Pertika, toda naše čete se ju zopet izvojevale nazaj. Italijanem se je posrečilo prekorati reko in je na črti Susegana—San Polo na levem bregu Piave vzplamtela nova velika bitka. Vsled sovražne premoči so se naše čete na

nekaterih točkah umaknile na zadaj pripravljene črte. — Na srbskem bojišču se naše in nemške čete umikajo na celi črti od Brzo Polanke ob Donavi na srbsko rumunski meji notri do srbsko-bosanske meje. Kragujevac, Čačak in Nova Varoš se že nahajajo v srbski oblasti. — Na albanskem bojišču so se naše in nemške čete umaknile do albansko črnogorske meje. V Črnogori in Albaniji je izbruhnila vstaja. Vstasi so zasedli Skader, Rjeko, Berane in Nikšić. — Na francoskem bojišču se še vedno nadaljuje velika ofenziva četverospornih armad. Nemci se korak za korakom, toda stalno umikajo. Umaknili so se v Belgiji, med rekama Oise in Aisne ter med rekama Airo in Mezo severo-zahodno od Verduna.

P. Kirarjeva:

+ Jugoslovanskim junakom.

Vi, ki snivate na Poljskem ali v flandrijski planjavi, Vi, ki legli ste v gomilo daleč doli ob Piavi, ki liubezni Vaši vroči zadnji stan je Bosna dala, čujte, čujte, bratje, vsi nas: Jugoslavija je vstala! Oj junaki, spite srečno! Danes trgamo z gomil Vaš prvi cvet, Se blesti na njem krvavi sled, tisoč solz blesti na njem, slehern Vaših duš je sen vanj začrtan z roko vašno ...

Razne politične vesti.

Razdivjani nemčurji. Ko so v torek, dne 29. oktobra mariborski Slovenci obhajali praznik našega ujedinjenja, je nemčurska svojat zopet divjala po starem načinu. Na ulici je napadala Slovence, zvečer je prišla pred našo tiskarno in pobila nekaj šip, istotako tudi na gostilni g. Goleca in na Narodnem domu. Pobalini so tulili po mestu v svoji onemogli jezi. Reveži se ne morejo živeti v misel da je Jugoslavija res ustanovljena in da je konec njih gospodstva nad nami. Posebno se hudujejo, ker bo Maribor in vse ozemlje med Muro in Dravo spadale v jugoslovansko državo. Pa se bodo zagrizeni Nemci in nemčurji že morali živeti v sedanjosti svojo usodo. Sedaj smo mi tu gospodarji in in se sploh ne damo več plašiti od nasprotnikov. Greben pa se jim bo prav kmalu pobesil. Opozarjamo Nemce, naj bodo pametni in mirni. Vsi izgredi zoper Slovence in vse nasilnosti se jim bodo plačale na drugih krajih.

Seja državne zbornice preložena. Za sredo dne 30. oktobra določena seja državne zbornice je preložena na nedoločen čas. Češki, poljski in jugoslovanski poslanci se bržčas ne udeležijo več nobenih se.

Novo ministrstvo. Ministrstvo barona Husareka je odstopilo. Na njegovo mesto je stopil znani dvorni svetnik dr. Lamaš. V novo ministrstvo ne marajo stopiti ne Jugoslavi in ne Čehi. Ministrstvo bo imelo glavni cilj, da izvede za Avstrijo premirje in da vodi državne gospodarske prehodne zadeve. V Lamaševem ministrstvu so večinoma sami poprejšnji ministri. Novi so le pravosodni minister Bittorelli, dr. Hampe kot naučni, dr. Seipel minister za socialno oskrb, dr. Redlich finančni in dr. Lehne kot domobranski minister.

Ogrsko ministrstvo — odstopilo. Ogrsko ministrstvo Wekerle je odstopilo in kralj je sprejel odstavko. Kralj je nadvodja Jožeta imenoval za svojega poverjenika ter mu dal nalogo, da stopi v stik z vodilnimi ogrskimi politikami v svrhu ureditve političnih razmer na Ogrskem.

Narodni svet za Štajersko je stopil v stik z novo upravno vlado v Gradcu, dr. Wuttejem in dr. Mayeroferjem kot vodjem namestnijske Stališče Narodnega sveta, da nimamo Slovenci nobene zveze z Gradcem in nobenega povelja od tam, se je priznals. Zaradi mirnega likvidiranja in rednega delovanja v prehrani, kar je najvažnejše vprašanje za sedanjo prehodno dobo, se je sklenilo, da se sporazumno vodi prehrana za celo deželo tako dolgo časa, da dozori organizacije na Slov. Štajerskem. V nekaj dneh se zasecejo vsa glavarstva na Slov. Štajerskem s slovenskimi vodji. Tem bodo stali ob strani kot upravni odbor Narodnega sveta gg. dr. Anton Jerovšek, poslanec Pišek in dr. Vekoslav Kukovec, ki bo začasno vodil agende v Gradcu in se bo radi Slov. Štajerja smelo izvršiti vse pri centralah le pod njegovim vodstvom. Ta upravni odbor je podvržen Narodnemu svetu, ki počasno likvidira vse centrale v Gradcu in jih pridruži centralam v Ljubljani.

Jugoslovanske vojake domov! Jugoslovanski klub in Narodno Veče zahtevata, da se mora jugoslovanske polke takoj poslati v domače kraje. Enako zahtevajo Čehi in Poljaki.

Stari črnovojniki morajo biti odpuščeni. Predsednik jugoslovanskega Narodnega Veča dr. Anton Korošec je odločno zahteval, da naj vojaška uprava stare črnovojnike takoj odpusti in jih pošlje domov.

Čehi prevzeli upravo Češke. Dne 28. t. m. je vladna oblast na Češkem uradno prešla v roke Čehoslovakov. Ko se je izvedelo za Andrašijev odgovor Wilsonu, je po praških ulicah kar zašumelo. Hiše so bile takoj v zastavah, godbe so svirale, delo je zastalo in ljudstvo se je vsulo na ceste. Avstro ogrskim častnikom so na ulicah odvzeli rože s cesarjevim imenom na kapa in jih nadomestili z narodnimi kokardami. Ces. namestnik grof Coudenhove se je takoj s prvim brzovlakom odpeljal na Dunaj. Pred svojim begom je namestnik uradno oddal uradno oblast izvršilnemu odboru čehoslovaškega Narodnega sveta. Raz poslopji so pobrali cesarske orle, znake in nemške napise in jih pometali v Vltavo. Uradniki namestnike in drugih uradov so prisegli Narodnemu svetu. V mestu so bili 4 ogrski polki. Poveljniki so izjavili da ne bo vojaštvo nastopalo proti ljudstvu temveč bo samo izdrževalo red in mir. Češki polk 28 je vkorakal v Prago. Ljudstvo je navdušeno klicalo: »Živela česko-slovaška ljudovlada!« Na mrliški voz, ki so ga peljali po ulicah, so napisali na eni strani »Avstrija«, na drugi »Nemčija«. Sicer pa je vladal povsod mir.

Pogoji za premirje za Avstro Ogrsko. Pariški listi pišejo, da bo četveresporazum dovolil premirje Avstro-Ogrski med drugim tudi pod pogojem, da se bodo morali pod posebnim nadzorsvom razdeliti vsi topovi, puške in drugo orožje avstro ogrskih armad med tiste nove države, katere nastanejo vsled razpada Avstro-Ogrske in katere bo priznal četveresporazum kot nova neodvisne države.

Zunanji minister Andrassy je poslal dne 28. t. m. severoamerškemu državnemu tajniku Lansingu brzojavko, v kateri pravi naslednje: Naša vlada sprejme vse točke Wilsonovih mirovni izjav. V popolnem soglasju z Wilsonovimi stremiljenji za obvarovanje bodoče vojske in ustanovitev mirovne zveze narodov, se je v Avstro-Ogrski že potrebno ukrenilo, da se bo zadostilo željam naredov. Cesar Karel in narodi naše države želijo, da se konča vojska. Prosim, da pri Wilsonu uplivate, naj se na vseh avstro-ogrskih frontah sklene premirje in se naj takoj začne z mirovnimi pogajanjmi. Slična brzojavka je bila poslana tudi francoski, angleški, japonski in italijanski vladi.

Izgredi v Budimpešti. Dne 28. oktobra zvečer je prišlo v Budimpešti do velikih izgredov. Pred palačo nadvojvode Jožefa se je zbralo do 20.000 oseb, med njimi veliko vojaštva in častnikov. Mnogi so zahtevali, da prevzame vladne posle na Ogrskem grof Karoly. Bilo je poklicano vojaštvo, ki je oddalo več strel in razgrajajočo množico. 8 oseb je bilo mrtvih čez 60 pa ranjenih.

Viljem se huduje. Nemški cesar Viljem se je zelo raztogotil, ko je izvedel, da je Avstrija prosila sovražnike za premirje in ni Nemčije poprej o tem koraku prav nič obvestila. Viljem je, kakor poročajo iz Dunaja, poslal cesarju Karlu brzojavko, v kateri se zelo huduje. Besedilo brzojavke nikakor ni pisano v prijaznem duhu.

Nemški cesar Viljem noče odstopiti. Wilson in njegovi zavezniki odločno zahtevajo, da mora nemški cesar Viljem odstopiti in z njim tudi nemški cesarjevič. Wilson pravi, da poprej ni mogoče skleniti miru z Nemčijo, dokler se Viljem ne odstrani, ker Wilson ne mara, da bi Hohencolernci še na dalje po svoje gospodovali. Nemčija prej ne bo imela miru, dokler se ne bo znebila Viljema. A Viljem se drži prestola kakor cek kože.

Nemško-Česka za pridruženje k Nemško-Avstriji. Dne 29. oktobra so imeli zastopniki Nemške-Česke na Dunaju zborovanje, na katerem so se izrekli za odcepitev od česko-slovaške države, za lastno ustavo ter da se pridružijo k Nemški Avstriji. Za glavno mesto Nemško-Česke so določili Reichenberg. Sklenili so še tudi, da najmejo za novo Nemško-Česko 100 milijonov kron, da kupijo najnujnejše potrebščine na novo ustanovljeno državo.

Pašič o Slovencih, Hrvatih in Srbih. Iz Londona se dne 25. oktobra poroča: Srbski ministrski predsednik Pašič je izjavil: Srbska vlada se je odločila, da se drži na Krfu sklenjenih izjav (pogodbe med Pašičem in Trumbičem, sklenjene na otoku Krf). Nikdar ni zasledovala imperijalistične (gospodovalne) politike in jo nikdar ne namerava, ker je demokratično misleči srbski narod zastavil vse, da se reši od imperijalizma Avstro-Ogrske. Srbski narod ne bo nikdar gojil želje, da bi zavzemal v bodoči kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev nadvladajoče stališče. Slovesno izjavljam, da smatra Srbija za svojo narodno dolžnost osvoboditi Srbe, Hrvate in Slovence. Kadar bodo osvobodeni, bodo imeli pravico samoodločevanja, to se pravi, da bodo upravičeni sami izjaviti, če se pridružijo Srbiji temeljem kriske izjave, ali če hočejo ustanoviti male, samostojne države, kakor v prejšnjih časih. Nočemo zasledovati imperijalistične pravice, marveč tudi ne dopustimo, da bi se kakorkoli omejevala pravica samoodločevanja Hrvatov in Slovencev. Ne bomo vstrajali na kriski izjavi, če ne bo odgovarjala njihovim željam.

Na Hrvatskem je vojaštvo že skoro pri vseh starih priseglo zvestobo jugoslovanski domovini in Narodnemu svetu. Prisega se izvrši povsod slovesno. Častniki so kar na ulicah odstranili s čepice cesarsko rožo in so jo nadomestili z narodnimi kokardami. V Zagrebu je imel polkovnik 25. demobranskega polka Kučak navdušene nagovor na mostvo in godba je igrala narodno himno. Po ulicah hrvatskih mest valovijo noč in dan navdušene ljudske množice.

Mariborski slovenski gimnazijci so naden narodnega praznika, dne 29. oktobra, slovesno obhajali vstaenje troedinega jugoslovanskega naroda. Skoda, da so naši častniki se le v zadnjem trenutku prinesli te vest. A vendar se je kakor blisk med dijaki raznesel klic: »Jutri praznujemo narodni praznik! Jutri pokažemo narodu in njegovim voditeljem, da smo vsak čas kakor en mož na razpolago v dobrobit naroda.« Sklenili so, da tudi oni praznujejo in se veseli narodove svobode. V šolo niso šli. V skupinah so hodili po ulicah s slovenskimi traki in jugoslov. znaki na prsih. Potem so se zbrali v mestnem gaju in se pogovorili o pomenu in smotru manifestacije. Zapeli so naše narodne himne: »Hej Slovani!«, »Le pa naša domovina«, »Slovenec, Srb, Hrvat« in druge ter se mirno razšli. Nemci so se obnašali, kakor je že njihova stara navada — barbarsko. Hoteli so jim strgati trake in so kričali: »Oba mit di Panteln!« a dijaki so ohranili mirno kri. Prišel pa bo čas, ko bodo lahko nemoteni korakali po mariborskih ulicah tudi z našimi trobojnicami. Naša sreča pa prekipujejo veselja vsled svobode po tisočletnem robstvu.

Cenzura — odpravljena. Minister za notranje zadeve je naročil vsem deželnim političnim oblastim, da je takozvana predcenzura za časopise odpravljena. Odslej naprej torej ni več treba pošiljati časopisov v cenzuro, še predno izide dolični časopis.

Študentski odbor v Stanetiščih, okraj Ljutomer, je v svoji odborovi seji dne 13. oktobra 1918 ene glasno sklenil se pridružiti jugoslovanski majniški okraj.

Oglas Narodnega sveta. Narodno Vječe SHS v Zagrebu je pozvalo vse pristaše strank, da se strnejo po vseh mestih, trgih, vaseh in selih v odbore Narodnega Vječa. Z ozirom na ta poziv opozarja N. S. v Ljubljani gg. župane na določbo § 56 občinskega reda, ki pravi, da je ena najpoglavitejših dolžnosti župana, da skrbi za krajno policijo, t. j., da skrbi za javni mir in red v občini. Deželne komisije so začetkom vojne pozvale gg. župane, da izpolnijo to svojo dolžnost glede javnega varstva. Pozivljamo gg. župane: 1. da ustanovijo odbore Narodnega Vječa, ki bodo tvorili prostovoljno javno stražo. Orožne liste dobijo gg. župani na okrajnem glavarstvu za stonj; 2. v slučaju skupnega napada od strani klatožev ali v slučaju političnih izgredov, je treba klicati pomoči pri sosednjih občinah, oziroma naj se to nemudoma javi Narodnemu svetu v Ljubljani, ki bo poskrbel za pravočasno pomoč. Prosimo gg. župane, da blagovolijo sporočiti Narodnemu svetu v Ljubljani, kaj so ukrenili za vzdrževanje javnega miru, posebno da sporočijo, koliko mož so izvolili v odbor N. Vječa. — Za Narodni svet: dr. Anton Korošec l. r., predsednik.

Tedenske novice

Bodite mirni! Vzdržujte red! Ne izzivajte!
— Jugoslovani, pokažimo, da smo izobražen narod!

Kanonik Ivan Zel †. Dne 19. oktobra je v Velikovec na Koroškem izdihnil svojo blago dušo kanonik Ivan Zel. Zbolel je na španski bolezn, kateri se je pridružila pljučnica. Rajni je bil rojen pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Po končanih studijah v Beljaku na Koroškem se je posvetil duhovskemu stanu. Delal je kot pridren in zvest služabnik Kristusov med zatirancem slovenskega naroda na Korotanu in povsod, kjer je služboval, si je prikupil srca vseh. Poznan pa je bil na celem Slovenskem Koroškem kot pridren delavec na narodnem in zadržnem polju; zato je pa za nas Slovence na Koroškem ta izguba tem bridkejša. Za njim žalujejo njegova mati, sestra in brata, a ne samo ti, ampak tudi njegovi sobratji in celi Slovenski Korotan. Veselil se je Jugoslavije, a ni le bil pričakal. Sedaj prosi za nas. Ohranili ga bomo v blagem spominu! Pogreb se je vršil dne 22. oktobra ob obilni udeležbi ljudstva. 42 sobratov ga je spremljalo k večnemu počitku, N. v m. p.!

† Alojz Tomazič. Dne 17. oktobra je umrl č. g. Alojz Tomazič, kaplan v Radgoni. Svoje studije je dovršil v Gradcu, služboval je kot kaplan na obmejnih župnijah pri Sv. Lovrencu, v Lučah in nazadnje skozi 13 let kot mestni kaplan v Radgoni, v svoji rojstni župniji. Bil je vaet in vzgleden duhovnik, ljubeznjiv tovariš in goreč rodoljub. Za Prekmurce je njegova smrt v verskem in narodnem oziru velika izguba. Nova bolezen je hitro končala njegovo mlado življenje. Naj počiva v večnem miru!

Duhovniška vest. Župnija M. B. na Ptujski gor. je podeljena oivsemu kaplanu č. g. Francu Zagoršak, sedaj vojnomu kuratu.

Iz poštne službe. Poštni oficijant Josip Kermeč na Zidanem Mostu je imenovan za poštarja pri Sv. Benediktu v Slov. gor.

V Ptujju se je vršilo, dne 3. nov. ob 1/2 M. dopoldne, v Narodnem Domu velik škod Slovencev ptujskega okraja. Pridite!

Velika narodna proslava v Ljutomeru. V nedeljo, dne 3. novembra ob pol 10. uri se zberejo vsa narodna društva v Ljutomeru in okolici pred hišo g. Kukovca ter nato odkorakajo pred okrajno glavarstvo. Muropoljci, prebivalci Slovenskih gor in Slovenci onstran Mure, pridite v velikem številu prihodajo nedeljo v Ljutomer!

Hrvatski tečaj v Mariboru. V c. kr. gimnaziji poučuje od novembra naprej g. prof. Juričič srbo-hrvatski jezik. Učne ure so ob ponedeljkih in ob četrkih od 6. do 7. ure zvečer v prtiličju na levo. Udeležniki, ki se jih lahko sprejme za zdaj do 40, morajo obvladati slovenščino in temelje slovenske slovnice. V tečaju bomo čitali, se učili na čtion posebnosti hrvatske slovnice ter se seznanjali v govoru tudi s hrvatskim leposlovjem. Po ustroju je namenjen tečaj uradnikom, posebno pa učiteljem in profesorjem, ne izključuje pa seveda nikogar, kdor le izpolni zgoraj omenjene pogoje. Priglasiš se lahko v mariborski Slovenski čitalnici ali v trgovini Cirilove tiskarne, ali pa pri g. Leopoldu Poljanec v Krčevinah pri Mariboru, Badljeva ulica št. 11. Po potrebi ustanovimo še druge, posebno poljudne tečaje za srbo-hrvaščino.

Radi prehrane je Narodni svet storil potrebne korake, da bodo naši kraji preskrbljeni z živili.

Oglas Narodnega Sveta. Mnogi priporočajo, naj se obdrži papirnati denar doma, češ, da je bolj varno obdržati ga doma kakor ga naložiti v posojilnico. To mnenje je popolnoma napačno. Naj se zgodi z avstrijskim papirnatim denarjem karsibodi, je mnogo bolj varno, ako je naložen denar v kaki zanesljivi slovenski posojilnici, kot da leži doma v skrinji. Pozivljamo torej slovensko prebivalstvo v njegovem lastnem interesu, da ne obdrže papirnatega denarja doma, ampak da ga nalože v dobro stoječe slovenske denarne zavode. Tudi ves drugi denar, ki je mogoče kje drugje naložen, naj se izroči slovenskim denarnim zavodom. — Dr. Korošec, predsednik

Poziv kmetovalcem! V slovenskih pokrajinah in v Istri so zaloge živil jako pisle: tudi ne moremo pričakovati dovoza od zunaj. Rumunija in Ukrajina nočeta več dovažati in v ogrskem državnem zboru se zahteva, da se ne sme izvoziti niti najmanjša množina živeža iz Ogrske. Pripraviti se je torej treba, da bo slovenski kmet sam prehranjeval naše ljudstvo, dokler ne pride pomoč iz inozemstva. Vse polno tujecev prihaja sedaj iz neslovenskih krajev v naše rodovitne pokrajine ter odnašajo živež. Sedaj v teh hudih časih moramo pa skrbeti v prvi vrsti za naše otroke, da ne umrjejo lakote. Da otmemo naše ljudstvo preteči lakoti, je sklenil Narodni svet pozvati slovenske kmete, posebno na Štajerskem, da ne prodajo nič živeža tujcem, pač pa naj pomagajo našemu prebivalstvu. Naš kmet naj shrani in prihrani toliko živil, da bo takrat, ko bo potreba huda in ko ga pozove Narodni svet, mogel nuditi iz svojih zalog domačemu prebivalstvu vsaj toliko, da ga reši lakote. — Dr. Anton Korošec, tačasni predsednik Narodnega sveta.

Zadružništvo. Na Dunaju se vrši dne 6. in 7. novembra veliko zadružno zborovanje v dvoranah nizievstrijskega deželne zboru, I., Herrengasse 83. Dne 6. novembra je občni zbor splošne zveze kmet. zadrug, na katerem bo važno predavanje o rentabilitetni dokladi pri zadržgah, ki morajo plačevati pridobinski davek. Dne 7. novembra se vrši 3. avstr. zadružni shod s sledečimi razpravami: 1. Pregled o stanju kmetijskega zadružništva v Avstriji in 20letno delovanje Splošne Zveze. 2. Stališče kmetijskih zadrug napram vognogospodarskim naredbam, njih delo na tem polju in njih naloge v prehodni dobi. (Poročajo trije referenti, med njimi tudi Čeh ravnatelj A. Blažek). 3. Odškodnina kmetijskim zadržgam v vojnem ozemlju (poroča češki državni poslanec J. Sedlak). 4. Pospeševanja plačevanja brez gotovine potom kmetijskih zadrug. 5. Starostna preskrba uradnikov in uslužbencev kmetijskih zadrug. Zaradi važnih razprav se pripravijo, da pošljejo večje zadruge zastopnike na ta zborovanje.

Kmetje! Pozor pred nakupovalci sadja. Te dni je prišlo iz Dunaja in od drugod veliko število kupcev za sadje, ki ljudem ponujajo višje cene, kakor so bile dozdaj. Kmetje, ne dajte se preslepiti! Ne prodajte ne enega jabolka tujcem, ki za to nimajo legitimacije. Opozarjamo Vas, da se sadje ne sme več izvažati in bodele imeli občutno škodo, ker se vam jabolka pri nepotrebnem prevažanju na postajo in domov obtolčejo in pokvarijo. Jabolka prodajte le tistim, ki imajo za nakupovanje dovoljenje od okrajnega glavarstva. Cene jabolkam se bodo v kratkem zvišale. Kdor bi zdaj prodajal jabolka tujcem, bi delal očitno proti naši Jugoslaviji! Nikdo pa ne sme postati izdajalec jugoslovanske domovine!

Cepljene trsje odda deželni odbor iz deželnih trsnic. 140.000 komadov cepljenk, 100.000 divjakov in 1 milijon rozg. Cene za cepljenke za premožne 2000, za vse druge 1000 K za 2000 komadov, divjaki za premožne 40, za druge 30 K, rozge 25 K. Naročila se naj pošljejo takoj (ekspresno) deželnemu odboru v Gradcu, najpozneje do 15. novembra. Pri naročilu se mora natančno navesti ime, stanovališče in stan naročevalca, davčna občina, kjer leži vjnovograd, zaželjena vrsta trte in zadnja pošta. Vsak naročilec dobi do 15

januarja 1919 obvestilo, kje in koliko trt dobi. — Slovenski vinogradniki podvizajte se! (27 Kiern.)

Dopisi.

Mariberski Slovenci, na čelu jim Narodni svet so v torek položili na grob škofa Slomškega in pi satelja Tomšica vence. Na Slomškovem grobu je govoril dr. Kovačič, na Tomšičevem dr. Rosina.

Maribor. V franciskanskem samostanu je umrl dne 27. okt v 66. letu starosti v vsakem oziru zgleden br. Herman Lelja, doma od Sv. Ane na Krembergu. N. p. v m.!

Maribor. Kakor poroča vojni kurat č. g. Ivan Mlakar, je dne 17. t. m. umrl za influenco v Male na južnem Tirolskem bivši stavec Cirilove tiskarne desetnik Miroslav Jurovič. Zapušča mater, ženo ndovo in malega otroka. Naj mu bo tuja zemlja lahka, preostalim pa naše sožalje!

Pobrežje pri Mariboru. Včeraj, dne 30. oktobra, je bil pogreb naglo umrlega hišnega posestnika Mihaela Vorše, star 74 let. Bil je tih značaj in dober sosed. N. v. m. p.!

Selnica ob Dravi. Kakor tat se je prikradla smrt tudi v naše kraje ter pretrgala s svojo koščeno roko nit mlademu življenju nad vse vzorne, pridne, poštene in blage deklice Katike Pipuš, p. d. Blečičeve. Le par dni je ležala v postelji, pa se ji je približal smrtni angel in ji zatisnil za vedno oči. V mladostnem cvetju 24 let si morala, Katika, zapustiti ta svet! Kdor te je poznal, te je ljubil; saj si bila kras Marijinih hčera! „Oče, ločiti se morava“, tako si zaklicala pred smrtjo; pa ne Katika: Nad zvezdami na svidenje! „Bojevala si dober boj, tek si dokončala, vero ohranila. Zdaš pa ti je pripravljen venec pravice, ki ti ga pošeli Gospod, pravični Sodnik.“ (II. Tim. 7, 8.)

Jarenina. V Gacniku je umrla 13-letna deklica Ljudmila Mermolja, hči posestnika Ivana Mermolja po sedem dnevni španski bolezni. N. p. v m.!

Št. Iij v Slov. gor. Prihodnjo nedeljo, dne 3. novembra, popoldne po večernicah, priredi naše Bralno društvo večjo narodno slavnost z zanimivim sporedom. Obmejni Slovenci, v nedeljo vsi v šentiljski Slovenski dom! Jugoslavija je ustanovljena, proslavimo jo!

Ivajnci pri Račgoni. Kruta smrt nam je porabila iz naše sredine dne 18. oktobra veleposestnika g. Antona Lasbacherja, očeta belovoškega č. g. župnika in celjskega č. g. kaplana. Lasbacherjeva hiša je izgubila s tem nenadomesljljivega gospodarja, kajti ravno pred enim letom je umrl sin Franc v vojni, Ivajnci pa dobrosrčnega sovaščana, postrežljivega pomočnika v vseh potrebah. Kako priljubljen je bil rajni pri vseh in povsod, je pričal nad vse veličastni pogreb. Bog mu bodi dober plačnik za vse. Naj počiva v miru! Castitima gospodoma in celi rodbini naše sožalje!

Mala Nedelja. Smrt pri nas pobira stare in mlade. Pobrala nam je tudi komaj še prislega č. g. kaplana Alojza Štik. K nam se je pripeljal dne 14. sept. t. l. Umrl je pa dne 18. oktobra in odpeljali so nam ga dne 16. oktobra v njegov rojstni kraj. Pokopali so ga pri Materi božji na Gorci pri Sv. Petru blizu Maribora. Pokojnemu želimo večni raj!

Mala Nedelja. Pri nas ljudje bolehalo na novi bolezni. Pogrebe imamo vsak dan, nekatere dneve celo po dva. — Vinogradi so nam dali prav nepričakovano bogato trgatav. Vino pa je bolj kislo kot lani.

Sv. Primož na Pohorju. V naše župnijo je tudi našla pet petuhnjena nova bolezni. Imeli smo v nedeljo, dne 27. oktobra, pogreb starih mladostnih mrličev. Med njimi je bila tudi gospa A. Kikel, 29 let stara gostilničarka. Bila je naročnica naših listov in dasi je dobro govorila tudi nemški, je ostala zavečna Slovenka. Podpisala je bila brez pritiska od katerekoli strani jugoslovansko deklaracijo. Vsem naj sveti večna luč!

Makole. Na Monte Asolone je dne 27. sept. t. l. podrla granata Cirila Šamprl, kadet-aspiranta in abiturienta mariborske gimnazije, sina tukajšnjega g. nadučitelja. Bil je jako nadarjen, izvrsten slikar in povsod priljubljen. Neizmerno mnogo izguoljo z njim njegovi starši, kakor tudi ves narod, kateremu je veliko obetal. Naj mu bo v daljni tujini zemljica lahka!

Št. Janž na Vinskih gor. Naša marijiva narod na dekleta so nabrala za bedno jugoslovansko dečo 306.60 K. Za naš majhen kraj je to gotovo lepa svota. Hvala lepa našim požrtvovalnim nabiralkam!

Konjice. Dne 20. oktobra je umrla v Ljubljani vsled španske bolezni, prevedena s sv. zakramenti, gospa Melanija Prorazil, žena tukajšnjega lekarnarja g. Vaclava Prorazil, hči g. nadsodnega svetnika Ivana Nosan. Sla je v Ljubljano streči svoji oboleli sorodnici, pa jo je nenačoma smrt zadela. Zapušča tri nedorasle otroke. Pokojna gospa je bila vsled svojega blagega značaja v cellem trgu zelo priljubljena. Bila je tudi odločno narodnega mišljenja in goreča pristašinja jugoslovanskega gibanja. Naj v miru počiva! Žalujočim preostalim naše najiskrenejše sožalje!

Savinjska dolina. Vsled skrajne neugodnega vremena je segnilo veliko otavo, krompirja in fižola, ki se ob neprestanem dežju ni mogel pravočasno pospraviti. Ozimine je še le malo nasejane, steljave ne da spravljati, drv, kuriva ni dobiti, ker primanjkuje vedno bolj delavnih moči.

Šmatil na rasi. Prva žena tega parca je postala Ana Zagradišnik, p. d. Vrečnikova. Smrtni angel je je obiskal dne 24. oktobra v najlepši dobi, v 32. letu. Zapušča žalujočega moža in tri nedorasle otroke. Dobra žena in vzorna gospodinja, uživaj bogato plačilo pri Bogu. Rodbini pa naše iskreno sožalje!

Del pri Hrastniku. Smrt je s trdo roko pograbila iz srede Dola enega najbolj priljubljenega in spoštovanega posestnika Alojza Klemen, p. d. Žagarja. Rajni je bil trajen ud tokajšnjih katoliških organizacij, pa tudi naša požarna bramba je izgubila z njim enega najbolj delavnih članov. Rodbini odkritosrčno sožalje!

Sv. Lenart nad Laškim. Od dne 1. do dne 3. novembra se obhaja tukaj tridnevica, katero vodi č. gg. misijonarja iz Celja M. Klančnik in J. Zdravljč.

LISTNICA UREDNISTVA.

G. M. Vauhnik, Sv. Marko: Vašo izjavo vzame mo v veseljem na znanje. Vi vsaj priznavate, da niste bili poučeni, nekateri ljudje pa še sedaj trdijo, da je Orni-govo janičarsko vzgojevališče — dobredelni zaveč. — D. pisnikom: Več dopisov in inseratov smo morali radi pomanjkanja prostora izpustiti.

Ob Dravi ležečim

občinam! POVELISTVO

e, in kr. višje vojaške realke v Mariboru, prosi prebivalstvo ob Dravi ležečih občin in vse oblasti, ki pridejo v poštev, da iščejo truplo gojenca Boroovića, sina slavnega vojskovođe Boroovića, ki je dne 28. sept. t. l. v Dravi utonil. Tozadevna obvestila se blagovolijo takoj, event. telefonično (75) poslati na imenovano poveljstvo. 253

Lepa moška zimska sukaja in velik lonec za mast se zamenja za mast in moko. Stola ulica 5. Maribor, pri hišniku. 1475

Breja svinja se da za mast ali špeh. Studenci pri Mariboru, Uferstrasse 5. 1468

Proda se en par novih ženskih čevljev št. 40 iz Box usnja za 200 kg krompirja in moški čerlji št. 42 za 140 kg krompirja. Glavni trg št. 11, Maribor. 1470

Odeje za posteljo ali konja (koce), velike 100 K kom., ženske platnane dolge nočice stajee 100 K kom. in tudi medrega finega štofa 140 cm širokega, za m.ške in ženske obleke, pa tudi za moške zimske sukaje in po K 250— se proda. — Samo na pis zena vprašanja se more ozirati. „Meklata“, Graz, Steyrerg. 60/II. 1450

Kapljice za svinjo.

Cena 1 steklenice 1.80 K. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznanih in pohvalnih pisem. Fr. Prull, mestna lekarna „pri c. kr. orlu“, Maribor, Glavni trg 15, blizu rotovža.

Zahvale. Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj so sem se prepričal, da res pomagajo. Vam izrekam lepo hvalo ter priporočam to zdravilo vsem svinjerejem. Prosim, pošljite mi spet svinjskih kapljic za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S pozdravom Ivan Skorjanc. Srednja vas, dne 6 avg. 1916. — Kebelj, 30. avg. 1918. Prosim pošljite 15 steklenic vaših priznanih dobrih kapljic za svinje, in sicer po poštnem povzetju, ker so dobre, kar sem že sam poskusil. Naslov: Henrik Bregant, nadučitelj Kebelj, p. Oplotnica. 968

Pri Pelčanah 1/4 ure od pastaje je prostovoljno na prodaj posestvo, okoli 18 oralov, njive, travnik hosta, vinograd, novo poslopje in gostilna. Cena 52.000 kron. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri Fr. Gajšek-u, destilničar. 1455

Zahvala. Za mnoge dekaze iskrenega sočutja ob bolezni in smrti ter mnogobrojno spremstvo na zadnji poti k večnemu počitku našega ljubega, nepozabnega očeta, gospoda Matija Slavič, posestnika v Bučevcih, izrekamo vsem najprisrčnejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo č. g. župniku J. Weixlu za večkratno sprevidenje in za ganljive nagrobne besede, č. g. kaplanu F. Ostržu za večkratne obiske v bolezni, č. g. A. Cestniku, č. g. prof. I. Kardinarju in č. g. voj. kuratu F. Ostercu za udeležbo pri pogrebu, sledajima tudi za spreved ob hiše žalesti v Bučevcih do cerkve Sv. Križa, č. gg. nadučiteljema F. Cvetku in A. Herzgu ter njegovemu križevskemu pevskemu zberu za ganljivo petje, bučevčkim sosedom za pomoč v bolezni in ob smrti ter pogrebu, bučevčovski mladini za veneo in šopke. Vsem povrni Bog tisočero! Dragega rajnega priprečamo v pobožno molitev in blag spomin. Bučevci, dne 23. okt. 1918. 1485 Žalujoča rodbina Slavičeva.

Loterijske številke. Gradec, 23. oktobra 1918 5 69 16 78 14 Ljub., 26. oktobra 1918 20 67 77 45 68

Mala naznanila.

Ena beseda stane 20 vinarjev.

Kupi se:

Jabolka, tudi otresena, kupuje vsake množine Mariberska mlekarica in tovarna sadnih konzervov Tegetthofova ul. 63. 1493

Perotnine, piške kapuce, raso, gosti in pure kupuje vsak čas po najboljši ceni Willem Abt, Maribor, Schaferberg. 8. 1481

Hrastov in kostanjev les na štora kupuje Alojz Hajdinjak, Krcerine 140, Maribor. 1473

Kupim 10—20 vagonov smrekovih storžev ali struc odtrganih od drejva. Prevzamem le naložna vagona. Radolf Starovanič, Konjice, Stajersko. 1485

Jabolka kupuje po najboljših cenah Karel Šehaidl, Gosposka ul. 13, Maribor. 1459

Slivovke, tropinovec, vinsko žganje, vinski kamen, strd čebelni vosk, kupi vsake množine in plača najboljšje. Jos. Šara, trgovec, Maribor, Tegetthofova c. 57. 1245

Proda se:

Zeljinate in kolerabine sadike

se dobije vsake sredo in petek od 3.—5. popoldne. 100 komadov 4 K. Proda se usmajan 100 kom. pri proviantari nadomestnega bataljona c. in kr. pešpolka 47, dravska vojakalca, Maribor. 1481

3 prašiče 8 tednov stari proda. Fal Jera, Rogozna 83, Hoče. 1496

Imam na prodaj nove „gramatič“ harmonike, 42 basov in 46 tipalk. Vse okovano z alpakom. Cena 8.00 K. Mihael Veit, Brestovec 87, p. Sv. Barbara v Malezah. 1495

Dobre ohranjen vinski sod polnjenjak se proda Maribor, Blumen-gasse 8. 1494

Proda se lepa zidana hiša v dobrem stanju, s dvema sobama, kuhinjo, kamno, 3 svinjake hleve, vse zidano, shramba za vse, araven lep vr. Cena 20 tisoč kron. Hiša je pripravna za vsakega obrtnika ali tudi za pensionista. Par minut od cerkve, 8 minut d. železnike postaje. Več pove Rudolf Herratič, p. Kršovec pri Ljutemernu, (Spod. Štaj.) 1495

Inezemske ploščevinasto posode in blago penaja trdka bratje Reiter, Slov. Gradec. 1484

Blago se proda Koroška cesta št. 21/1, Maribor. 1473

Proda se hiša sadonoznik, vr. tudi več hiš. Vpraša se pri: Žižek, Fraustaudenstr. 41, Pobrežje pri Mariboru. 1474

Vinske sode dobro ohranjene proda same za živila Franc Sulser, Maribor, Kaserngasse 5. 1496

Posestvo 14 oralov vila gospodarske poslopje proda dr. Hoffmaa, Ruše. 1418

Stužbe:

Sprejme se učenka za žensko šivanje pri gospe Štara, Maribor, Viktoringhof-ova ul. 9. 1485

Majer, vojaštine prest s 4 delavskimi močmi, izkušen mizar, tesar in sidar, išče službo na večjem posestvu. Naslov pove J. nos Lu-bej, Šp. Poljskava, Pragerako. 1473

Vrtinar 54. let, samec, želi boljše vrtarsko službo na večjem posestvu ali v zavodu ali društveno vrtarstvo za zelenjavo in cvetlično in sadjarako stroko ter za umetne vrtove do 1. januarja na želje tudi poprej, nastopiti. Kima na: I. Robar Grajski vrtar pri gosparozau Sterzbach, Mühlau, Innsbruck. Tirol. 1477

Iščem učenca ali učenko za trgovino z mešanim blagom. Ivan Lönchnigg v Smarje pri Jelšah. 1479

Zdravo in počteno dekle, staro od 16—19 let, se sprejme takoj za kulinjska in druga opravila pri J. Berlig v Rogatcu. 1490

Pridno počteno dekle se sprejme takoj Reiser. 14/II, vr. 8. dop. Maribor. 1492

Sprejem takoj 1 ali 2 mlinarskega pomočnika.

Stanovanje in hrana prosta. Mesecna plača po dogovoru in zaveza plače še mesečne dragijske deklade. Nastop takoj. Anton Pelma, valjni mlina, Radeča pri Zidanem mostu. 1490

Zastopnika gospodarskih strojev, krmil, gnojila itd., kateri ima dovolj značaj krogov potrebščina, sprejme trdnica Hugo Polak, inženir tovarna, Praga, kralj. vize gradov, Jungmannova c. 83. 1488

Dekla za vse se sprejme v Mlinški ulici št. 32, II. nadstropje, Maribor. 1489

Vinčar z 4 del. močmi se sprejme pri g. Bregar, Kamnica 41 pri Mariboru. 1488

Hispec se sprejme v župnišče z naj. ali pozneje. 1449

Majer isurjeva v vsakvrstnem poljedelkem delu in v živinoreji, ževa v svisarjerji, se sprejme takoj proti dobremu plačilu, hrani in stanovanju pr. pos. Felix Robič v Lembachu pri Mariboru. Družine z odraslimi otroci prednost. 1445

Služba orglavca in cerkovnika je razpisana do 15. nov. v Št. Janža pri Spod. Dravogradu. Plače obstoji v gotovini, v bernji in v zemljišču. — Cerkevno predstojstvo. 1487

Proda se:

2 lepi oljnati sliki, Kristus in Marija, velikost 70x58 cm. Z poslačenimi okvirji zamenjam za živila. Gyra, Maribor, Tegetthof-ova c. 43. 1481

Nakup in prodaja antiqitet. Gyra, Maribor, Tegetthofova c. 43. 1482

Dam živila za en par novih dežnih konjskih plašt. „Kmet 1488“

Veliki ketelji, za krmo kihat se odda za svinjako krmo. Maribor, Magdalenaka ulica 70. 1497

Razglas. Občina Videm ob Savi, bo dne 4. novembra 1918 vse svoje javne ležee v kat. obč. Videm, Starvas in Leskovec, prostovoljno za javni dražbi, na drobno prodajale. Pričetek dražbe bo ob 10. uri popoldne na lieu mesta. Našrt, vskliona cena in dražbeni pogoji leže v občinski pisarni vsaki dan od 2. do 4. ure pop. na ogled. — Videm, dne 23. okt. 1918. Zaps: 1478 Mihael Planinc.

Velik zimski robec se zamenja za mast. Reiter jeva ulica 26, I. nadstr., Maribor. 1489

Robec za ogniti, moške in ženske obleke se zamenja za živila Koroška c. 19, Maribor. Falger. 1488

Deklice od 5—10 let brez staršev sprejme za svojo Bardsnik Vinč Cigonca, Slov. Bistrica. 1487

NCVII 546/18

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin

C. kr. okrajno sodišče Ptaj odd. VII proda po prošnji lastnice po javni dražbi sledeče nepremičnine in sicer: posestvo vl. št. 26 k. e. Zg. Bristava, ki obstoji iz parbol: 21 stavb. (mli.) v izmeri ar 1.58 (vodzo silo, poslopje za tovarno) 22 stavb. hiša št. 18 v izmeri ar 4.68, 461 vr. v izmeri ar 8.62, 465/1 travnik v izmeri ar 36.79, 465/2 travnik v izmeri ar 16.46 skupaj ar 63.32. Izključna cena 40.000 K. — Dražba se bo vršila dne 2. novembra 1913 dopoldne ob 10. uri na lieu mesta v Zg. Bristavi. — Ponudbe pod izključno cenno se ne sprejmejo. Posestvo se proda brez bremen. Dražbena izkupilo je v gotovini tekmo 14 dni prodajalki plačati. Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisani sodnji v izbi št. 17. ali 18. — C. kr. okrajno sodišče Ptaj odd. VII., dne 21. oktobra 1918. 1481

LEP SPOMIN! Doprana slika v naravi velikosti se vam pošlje, če mi pošlete fotografijo. Posnetki popolnoma podobni. Cena 22 K. Prosim naročila na M. Ernst, Gradec, Klosterwiesg. 15, partere.

Išče se za v najem hiša, pripravna za delavnico ali zemljišče za dalj časa najraje v bližini Slivnice. Naslov: Janez Lubej, Spod. Poljskava, Pragerako. 1471

Išče se za v najem hiša, pripravna za delavnico ali zemljišče za dalj časa najraje v bližini Slivnice. Naslov: Janez Lubej, Spod. Poljskava, Pragerako. 1471

Išče se za v najem hiša, pripravna za delavnico ali zemljišče za dalj časa najraje v bližini Slivnice. Naslov: Janez Lubej, Spod. Poljskava, Pragerako. 1471